

MATUSKA MÁRTON

# Megaláztatásunk nemzetközi okmánya

## A trianoni békeszerződés

A Sydneyben működő Trianon Társaság 2001-ben hasonló kiadásban megjelentette az alábbi című könyvet: **A trianoni szerződés eredeti francia–magyar szövege**. Majd következik az A5-ös formátumtól néhány milliméterrel eltérő, 301 oldalas könyvben az az okmány, amely tanúsítja, hogy az első világháború győztesei semmiben sem különböztek a korábbi évszázadokéitól és évezredekéitől: önteltségüknek, kapzsiságuknak, telhetetlenségüknek csupán az egymás közötti irigység és a zsákmány fölötti viszály szabott határt. És maga a valóság. Nem lehetett ugyanis több jóvátételre kényszeríteni Magyarországot, mint amennyit kitett a teljes vagyona. Azonban még ezt is megkísérelték. Voltak olyan elképzelések ugyanis, hogy az egész országot szétosszák maguk között, a magyaroktól pedig elvegyék a vagyonukat jóvátétel fejében. Ez azonban már nem került bele a szerződésbe. A győztesek a korábbi korokéihoz még abban is hasonlítottak, hogy ők is az igazságosságra, a béke megőrzésére hivatkoztak diktátumuk szövegezésükor, s abban is, hogy a háború miatt a veszteséket okolták.

Rokoni kapcsolataim révén jutott belőle egy példány. Miért kellett Ausztráliában kiadni ezt a számkra oly fontos okmányt? Nem hivatalosan arról értesültem, hogy a mintául szolgáló példány a Vatikán levéltárából került elő egy ott dolgozó magyar tudós révén. A Magyarországon őrzött ugyanis megsemmisült a második világháború alatt.

Az eltelt közel egy évtized alatt, amióta birtokomban van, többször végigtanulmányoztam, még többször belelapoztam, idézgettem belőle. Ha alaposan nem is jártam utána, vajon csakugyan nincsen Magyarországon egy teljes magyar szöveget tartalmazó példány, azért többektől kérdeztem, volt-e a kezükben. Vagy nem jó alanyoktól kérdeztem, vagy csak nagyon keveseknek adatott meg az alkalom, hogy legyen, de a kérdezettek közül egy sem válaszolt igenel. Ami azt illeti, nem is olyan olvasmány ez, amely leköti a tömegek figyelmét, akit azonban érdekel ez a magyar létünket oly jelentősen befolyásoló történelmi okmány, az – még a többszöri olvasás után is – talál benne valami meglepőt, elképesztőt. Maga a szerződés terjedelme, szerkezete is az. Rendkívül bo-

nyolult, szövevényes. Áttekintéséhez nincsen útmutató. Aki fogalmat akar alkotni a lényegéről, annak az egészet át kell lapoznia és jegyzetet készíteni róla. Ezért alább afféle tartalomjegyzékemet adom közre. Szándékom, hogy ha már oly ritkán föllelhető, legalább másoknak is bemutassam, milyen alapos, átgondolt gonoszsággal éltek legyőzőink, amikor akarataikat ránk kényszerítették. Érdemi tartalmi ismertető tehát nincs az alábbi szövegben. Az, amit mindenkinek tudni kell róla, néhány mondatba összefoglalható. Leglényesebb ebben az, hogy a magyar béke delegáció nem vehetett részt a béketárgyaláson, a szövegbe nem foglalták be javaslatait. Szabályos diktátum tehát ez, amelyet Magyarország kénytelen volt elfogadni, mert a győzteseknek volt eszköz a kezükben, hogy rákényszerítsék. Persze ez így pusztán állítás, bizonyítására külön tanulmányt kellene írni. Annyi azonban elmondható, hogy a legyőzött, megszállt, szétdarabolt, illetve az egykori Magyar Királyság maradékának nemzetközi elismerése, külkereskedelmi lehetősége, árú és utasforgalma függött a szerződés aláírásától. Az is közismert, hogy a nagy tekintélyű gróf Apponyi Albert vezette béke delegáció tagjai, miután belátták, hogy ők nem tárgyalópartnerként vannak kezelve, hanem csupán a diktátum elfogadása a feladatuk, lemondtak megbízatásukról, s Magyarország két sokadrangú képviselőt jelölt ki arra, hogy nevüket adják a hitelesítéshez, amely jószerevével e hálátlan feladat kényszerű teljesítésének köszönhetően maradt fenn: Benárd Ágost munkaügyi és népjóléti miniszter valamint tordai Drasche-Lázár Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter.

### Ki kivel kötött szerződést valójában?

A szerződés szövege így kezdődik:

„Az Északamerikai Egyesült Államok, a Brit Birodalom, Franciaország, Olaszország és Japán, amely Hatalmakat a jelen Szerződés Szövetséges és Társult Főhatalmaknak nevez, Belgium, Kína, Kuba, Görögország, Nikaragua, Panama, Lengyelország, Portugália, Románia, a Szerb-Horvát-Szlovén Állam, Sziám és Cseh-Szlovákország amelyek a fentebb megnevezett Főhatalmakkal együtt a Szövetséges és

*Társult Hatalmakat alkotják, egyrészlől; és Magyarország másrészlől;”*

Sok furcsaság található a szerződésben. Például a fent felsorolt szerződő felek és az egyes tárgyaló országok meg a szerződés aláírói nem azonosak. A főhatalmak között ott láthatjuk ugyanis a Brit Birodalmat, a tárgyaló felek és az aláírók között azonban meglehetjük az e birodalomhoz tartozó országok – közöttük egy kontinens és egy szubkontinens – képviselőit is. Ezek: a Kanadai Dominium, az Ausztráliai Commonwealth, az Újzélandi Dominium, a Délafrikai Unio és India. Talán az is mond valamit, hogy Kína képviselőjében az ország elnökének megbízásából Vikiyin **Wellington Koo** és Sao-Ke **Alfred Sze** [Mindkét kiemelés: M.M.] urak vettek részt a béketárgyalásokon és írták alá a szerződést. Nemde furcsállható, hogy ilyen angol (főnemesi) nevű diplomatákat találunk Kína érdekképviseletére a legalkalmasabbaknak?

Az igazságról a szerződő felek a Nemzetek Szövetségének Egyességokmánya című I. RÉSZ-ben az alábbiakat írták:

*„A Magas Szerződő Felek, avégből, hogy a nemzetek együttműködését előmozdítsák és a nemzetközi békét s biztonságot megvalósítsák, még pedig:*

(...)

*azzal, hogy a szervezett népeknek egymásköztü érintkezésében az igazság uralmát és mindennemű szerződéses kötelezettségnek lelkiismeretes tiszteletbentartását biztosítják,*

*megállapították a Nemzetek Szövetségének alább következő Egyességokmányát.”*

A tájékozatlan mai embernek az említett Nemzetek Szövetségét talán úgy lehet a legkönnyebben értelmezni, hogy ez volt az első világháborút követő időben az ENSZ, amelyet a közkeletű magyar elnevezéssel Népszövetség néven ismerünk. Ez volt az a nemzetközi szerv, amely a Délvidéken élő magyarok hozzá címzett panaszait tartalmazó mintegy három tucat beadvány közül egyetlenegyét sem vett tárgyalás alá. Pedig lett volna miről tárgyalni! A kisebbségi jogok sérelmeit illetően az SHS államban, illetve a Jugoszláv Királyságban bőven adódott téma, hiszen a kezdeti időben politikailag annyira jogfosztottak voltunk, hogy még politikai pártot sem alapíthattunk, nem volt szavazati jogunk, a nem magyar vezetéknevű nemzettársaink gyermekei számára tilos volt magyar iskolába járni... Sorolhatnánk szinte a végtelenségig. Talán nem tűnik túl személyesnek, ha hivatkozásul leírom, hogy hat testvérném közül egy sem járhatott Temerinben magyar osztályba, mert a Matuska vezetéknev nem magyar eredetű. A fentiekhez tegyük hozzá, hogy a második világháború után Tito kivégeztette azt a dr. Deák Leó kúlai születésű zombori

ügyvédet, az 1941–1944 közötti időszakban megyei főispánt, aki, más jogásztársaival a Nemzetek Szövetségéhez címzett beadványokat szinte angróban fogalmazta és juttatta el a szervezet Genfben tetlenkedő illetékeseihez.

A háború kirobbantásáról már a bevezetőben kifejtik a szövegezők az álláspontjukat:

*„...tekintettel arra, hogy a Szövetséges és Társult hatalmak szintén óhajtják, hogy szilárd, igazságos és tartós béke lépjen annak a háborúnak a helyébe, amely háborúba, közvetlenül vagy közvetve, Ausztria-Magyarország ellen, többen közülük egymás után sodródtak bele, s amely háború Ausztria-Magyarország volt császári és királyi Kormányának 1914. évi július hó 28-án Szerbiához intézett hadüzenetével és az Ausztria-Magyarországgal szövetséges Németországnak ellenségeskedésével kezdődött...”*

Írják és diktálják ezt azok a főhatalmak, amelyek a háború előtt, idején és utána is még vagy fél évszázadon át a világ nagyobbik felét tartották uralmuk alatt, s amelyek nem tűrhették, hogy az egymás között szépen felosztott világot, általuk nem méltányolt más HATALMAK igénye szerint újra kellene osztani. S kötnek egy olyan „tartós” „békeszerződést”, amely két évtizedet sem él meg.

Szögezzük le: a békecsinálók ismét győztesek és békecsinálók lesznek. Meglehetősen egyértelmű, hogy a világ ügyeinek intézéséből a békeszerződéssel kitiltott vesztesek nem tehetők felelőssé a szerződés minőségét illetően. Akkor hát miért volt oly rövid életű a béke? A válasz: talán megérthető a következő példán. A második világháborút lezáró béketárgyalásokon a vesztesek oldalán volt Németország, a győztesekén pedig az az azóta elporladt Szovjetunió. Nem sokkal a szerződés hatályba lépése után mindkét országnak egy-egy véreskező diktátor került az élére. Ez az a két nagyhatalom, amelyek 1939-ben megneemtámadási szerződést kötnek, titokban testvériesen megosztják egymás között Lengyelországot. A jelölt év szeptemberének elsején Németország meg is indítja hadseregét a kapott lengyel területek elfoglalására, a szovjet hadsereg pedig két hét múlva indítja a maga hadseregét a neki jutott lengyel részek birtokba vételére. Ennyi volt a különbség közöttük. A német támadást szokás az első világháború kezdetének tekinteni. Föltehető azonban a kérdés: Előtte béke volt? Nem! Egy évvel korábban Németország már bekebelezte Ausztriát. Még korábban, már 1936-ban bevonult a demilitarizált rajnai övezetbe. De még korábban is volt háború. Olaszország ugyanis 1935-ben megtámadta Abesszíniát, s később bekebelezte.

Lengyelországi igényeinek kielégítése után Németország folytatja hódító háborúját: 1940-ben neki-

ront Dániának, Norvégiának, majd a Benelux államok és Franciaország ellen fordul. Hitler lengyelországi büntársa, Sztálin sem tétlenkedik. A lengyel területek meghódítása után a világnak az a második legterjedelmesebb állama a kicsiny Finnország ellen fordul, majd egy évvel később úgy veszi birtokba a balti államokat, mint korábban Hitler Ausztriát, csak azt nem nevezik Anschlussnak, hanem – a Ribbentrop–Molotov-paktumba foglaltakban kapott felhatalmazásra alapozott „Kölcsönös segítségnyújtási szerződés végrehajtásának. Amely csak a Szovjetunió megsemmisülésével ért véget. Carl Gustaf Emil Mannerheim finn marsall – ő volt a megtámadott ország katonai parancsnoka, aki hatásosan védte hazáját annak ellenére, hogy a Nyugat nagyhatalmai cserben hagyták – a Molotov–Ribbentrop-paktumról azt írja emlékirataiban: „...nyitánya lett a második világháborúnak.” Mennyire igaza van! Ezek az előháborúk, Anschlussok, gyalázatos egyezmények a nagyhatalmak számára jórészt az első világháborút követő békekötéseknek voltak a fanyar és emésztetlen gyümölcssei. Kitermelésükhöz a Nyugat nagyhatalmai tetemesen hozzájárultak a békeszerződés hibáinak általuk jóváhagyott korrekcióival, amilyen a müncheni egyezmény volt például, amellyel

korrigálták Csehszlovákia határát, vagy a bécsi döntések, amelyeket hasonló célból hoztak meg. Nem jószántukból persze, hanem mert szembe találták magukat egy másik erővel. Hitlerével. És meghátráltak előtte, majd – miután Hitlert és szövetségeseit legyőzték -megtagadták cselekedeteiket

Mi lehet számunkra mégis valamiféle tanulság a trianoni békeszerződésből? Annak az említett – a második világháborút megelőző – kényszerű felülvizsgálásából. A felülvizsgálások későbbi – a párizsi békeszerződéseken történt – látványos megtagadásából.

Az, hogy ne merjünk kicsik, vagy inkább talán gyengék lenni. Amire egyébként – hátha van még, aki emlékszik rá – egy Meggyesi Péter nevű, kis magyar miniszterelnök biztatott bennünket.

Jó lenne ismertetőt írni a békeszerződésről, de az túl hosszú lenne. Szövegének kivonatos ismertetése nélkül ugyanis lehetetlen. Ehelyett talán célszerűbb bemutatni a tartalomjegyzék-szerű összefoglalóját. Saját, önkényes próbálkozás ez, illetéktelen beavatkozás a világ nagyhatalmainak alkotásába. Véleménye azért lehet róla az embernek, s merészsége annak kimondására is. Bátorságot ad hozzá a pusztá tény, a nemzetközi okmány létezése.

## Békeszerződés

### Magyar fordítás

	oldalszám
Bevezető, a szerződő felek felsorolása, a szerződés indoklása	1
I. RÉSZ – A Nemzetek Szövetségének Egyességokmánya, 1-26. cikk,	5
Függelék: Eredeti tagok (27), Csatlakozásra meghívott államok (13).	22
II. RÉSZ – Magyarország határai, 27-35. cikk.	
A 27-ben külön-külön alcímben említve a négy szomszédos államot.	23
III. RÉSZ – Politikai rendelkezések	
I. CÍM – Olaszország: 36-40. cikk	
II. CÍM – Szerb-Horvát- Szlovén Állam: 42-44 cikk	
III. CÍM – Románia: 45-47. cikk	
IV CÍM – Cseh-Szlovák Állam: 48-52. cikk	
V. CÍM – Fiume: 53. cikk	
VI. CÍM – A kisebbségek védelme <sup>1</sup> : 54-60 cikk	42
VII. CÍM – Az állampolgárságról szóló rendelkezések: 61-66. cikk,	46
VIII. CÍM – Az európai államokra vonatkozó rendelkezések: 67-72. cikk	48
IX. CÍM – Általános rendelkezések: 73-78. cikk	51
IV. RÉSZ – Magyarország érdekei Európán kívül: 79. cikk	54
I. CÍM – Marokkó: 80-85. cikk	55
II. CÍM – Egyiptom: 86-93. cikk	57
III. CÍM – Sziám: 94-96. cikk	59
IV. CÍM – Kína: 97-101. cikk	61

<sup>1</sup> Félreértés ne essék: Nem az utódállamokba juttatott magyar őslakosokra, hanem a Magyarországon élő, a szomszédos államok többségi népességéhez tartozó magyar állampolgárok védelméről szól.

V. RÉSZ – Katonai, hadihajózási és léghajózási rendelkezések	
I. CÍM – Katonai rendelkezések	
I. FEJEZET – Általános rendelkezések: 102-103. cikk	63
II. FEJEZET – A magyar hadsereg létszáma és tagozása: 104-108. cikk	64
III. FEJEZET – Hadikiegészítés és katonai kiképzés, 109-110: cikk	66
IV. FEJEZET – Katonai iskolák, tanintézetek, társulatok és egyesületek: 111-112. cikk:	67
V. FEJEZET – Fegyver, lőszer és hadianyag: 113-119. cikk	68
Az utolsó cikkben öt táblázat: I. A gyaloghadosztály, II. A lovashadosztály, III. A vegyes dandár szervezete és legnagyobb létszáma, IV. Az egységek legkisebb létszáma, tekintet nélkül a hadsereg szervezetére, V. A fegyverzet és lőszer engedélyezett legnagyobb mennyisége.	
II. CÍM – Hadihajózási rendelkezések: 120-127. cikk	73
III. CÍM – A katonai és haditengerészeti léghajózásra vonatkozó rendelkezések: 128-132. cikk	77
IV. CÍM – Szövetségek közti Ellenőrző Bizottságok: 133-139. cikk	79
V. CÍM – Általános rendelkezések: 140-143 cikk	82
VI. RÉSZ Hadifoglyok és sírhelyek	
I. CÍM – Hadifoglyok: 144-154. cikk	84
II. CÍM – Sírhelyek: 155-156. cikk	88
VII. RÉSZ Büntető rendelkezések: 157-160. cikk	89
VIII. RÉSZ Jóvátétel	
I: CÍM Általános rendelkezések 161-174. cikk	91
I. Függelék, 1-10. pontot tartalmaz	97
II. Függelék, 1-23 paragrafust tartalmaz, a 12-ben a-f tételt, a c-ben 1-2 pontot	99
III. Függelék, 1-8 paragrafust tartalmaz	112
IV. Függelék, 1-6 paragrafust tartalmaz	115
V. Függelék, 1-3 paragrafust tartalmaz	119
VI. Függelék	121
II: CÍM Különös rendelkezések: 175-179. cikk	123
IX. RÉSZ Pénzügyi rendelkezések: 180-199. cikk, a 186-ban Függelék, a 189-ben 15 tétel és Függelék négy paragrafussal	125
X. RÉSZ Gazdasági rendelkezések	
I. CÍM Kereskedelmi vonatkozások	
I. FEJEZET Vámszabályok, vámdíjak és vámkorlátozások: 200-208. cikk	153
II. FEJEZET Hajózás és szabályozása: 209. cikk	158
III. FEJEZET Tisztességtelen verseny: 210. cikk	158
IV. FEJEZET Bánásmód a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgáraival: 211-214. cikk	160
V. FEJEZET Általános rendelkezések: 215-216. cikk	161
CÍM Nemzetközi szerződések: 217-230 cikk, a 217-ben 23 pont	162
CÍM Tartozások: 231. cikk, benne 4 pont, a 4-ben a-d tétel és Függelék, amely 25 paragrafust tartalmaz	172
CÍM Javak, jogok, érdekek: 232-233. cikk. A 232-ben I-IV tételek, az I-ben a-tól k-ig terjedő altételek, a haltételben 1-2-ig terjedő pontok. [A magyar számozásban sajtóhiba van.] Mindezt kiegészíti egy 15 paragrafust tartalmazó Függelék.	184
CÍM Szerződések, elévülések, ítéletek: 234-238. cikk. A 234-nek a-e, a 235-nek a-g tétele van s a CÍMnek 23 paragrafusból álló Függeléke van, amely egyébként még III alfejezetre és 10 alcímre tagolódik.	201
CÍM Vegyes Döntőbíróság: a 239-240. cikk. A 239-ik a-g tételre tagolódik s tartozik hozzá egy 9 paragrafusból álló Függelék.	216
CÍM Ipari tulajdon: 241-245. cikk	220
CÍM Az átcsatolt területekre vonatkozó különleges rendelkezések: 246-259. cikk	228
XI. RÉSZ Légi közlekedés: 260-267. cikk	237
XII. RÉSZ, Kikötők, vízi utak és vasutak	
I. CÍM Általános rendelkezések: 268-273. cikk	240
II. CÍM Hajózás	
I. FEJEZET A hajózás szabadsága: 274. cikk	243
II. FEJEZET A Dunára vonatkozó rendelkezések	



1. Közös szabályok a nemzetközieseknek nyilvánított vízhálózatokra: 275-284. cikk	244
2. A Dunára vonatkozó különös szabályok: 285-291. cikk	250
III. Fejezet Vízügyi rendelkezések: 292-293. cikk	253
CÍM Vasutak	
I. FEJEZET Az átmenet szabadsága Magyarország részére az Adriai tengerhez: 294. cikk	255
II. FEJEZET A nemzetközi szállításra vonatkozó rendelkezések: 295-299. cikk	256
III. FEJEZET Gördülő anyag: 300. cikk	259
IV. FEJEZET Vasúti vonalak átengedése: 301. cikk	259
V. FEJEZET Egyes vasúti vonalakra vonatkozó rendelkezések, 302-307. cikk	261
VI. FEJEZET Átmeneti rendelkezések: 308. cikk	261
VII. FEJEZET Távírók, távbeszélők: 309-310. cikk, az utóbbinak 7 pontja van, alpontokkal kiegészítve	265
CÍM Vitás kérdések eldöntése és az állandó érvényű rendelkezések felülvizsgálása	268
CÍM Különös rendelkezések: 314. cikk	269
XIII. RÉSZ Munka	
I. CÍM A munka szervezése	269
I. FEJEZET Szervezet: 315-327. cikk	270
II. FEJEZET Eljárás: 328-348. cikk	276
III. FEJEZET Általános szabályok: 349-351. cikk	286
IV. FEJEZET Átmeneti rendelkezések amint amint ezek a Németországgal	
1919. évi június hó 28-án kötött Békeszerződésben fel vannak sorolva: 352-354. cikk és Függelék	
II. CÍM Általános elvek: 352. cikk, benne 1-9 pont	289
XIV. RÉSZ Vegyes rendelkezések: 356-364. cikk, a 358-ban Függelék,	
melynek I és II. része van, az I-ben 1. pont a-c bekezdéssel, 2. pont a-bekezdéssel	291

A békeszerződés tehát a 364. cikkel zárul, mégpedig ezzel a mondattal: „Kelt a Trianonban, az ezerkilencszázhuszadik évi június hó 4. napján, egyetlen példányban, amely a Francia Köztársaság Kormányának levéltárában marad elhelyezve és amelynek hiteles másolatát minden egyes aláíró Hatalom részére meg kell küldeni.”

Utána következnek az aláírások, összesen 36. Az aláírók neve mellett nincs megjelölve, ki milyen államnak a nevében hitelesítette az okmányt. Ez a szerződés elején van leírva. Nem derül ki a szövegből, minek alapján állapították meg a sorrendet, de az első aláíró Hugh C. [ambell] Wallace. [A szerződésben használt írásmód szerint: Az Északamerikai Egyesült-Államok párizsi nagykövete.] A második aláíró neve a szövegben csupán így szerepel: Derby. Ki volt ő? Idézzük a szerződés elejéről: „Ő Felső Nagy-Britannia és Írország Egyesült Királyság, valamint a Tengerentúli Brit Területek királya, India Császára [meghatalmazása alapján]: Right Honourable Edward-George Villiers, Earl of Derby, K. G., P. C., K. C. V. O., C. B., Ő brit Felső rendkívüli és meghatalmazott nagykövete Párisban. A neve előtti Right Honourable jelző magyar értelme: igen tiszteletreméltó, az utána következő betűk pedig különböző angol kitüntetéseknek a rövidítései. (A K. G. például a Térdszalagrend Lovagját jelenti.) Ilyen méltóságok társaságának a névsora végén szerénykedik a legyőzött fél, Magyarország már említett két meghatalmazottjának a neve.

Mindezek után azzal kellene folytatni, hogy ezek a Főhatalmasságok hogyan magyarázták ama másik okmányoknak az elfogadását, amelyben be kellett vallaniuk, hogy a békeszerződést alaposan elrontották. Természetesen a számukra megalázó – fentebb már említett – müncheni egyezményre és a bécsi döntésekre gondolunk. Nincs azonban szándékunk ilyen messzire menni.

Francia eredeti szöveg:

## TRAITÉ DE PAIX.

Les États-Unis d'Amérique, l'Empire Britannique, la France, l'Italie et le Japon,

Puissances désignées dans le présent Traité comme les Principales Puissances alliées et associées; la Belgique, la Chine, Cuba, la Grèce, le Nicaragua, le Panama, la Pologne, le Portugal, la Roumanie, l'État Serbe-Croate-Slovène, le Siam et la Tchéco-Slovaquie,

Constituant avec les Principales Puissances ci-dessus, les Puissances alliées et associées, d'une part; Et la Hongrie, d'autre part;

Considérant qu'à la demande de l'ancien Gouvernement Impérial et Royal d'Autriche-Hongrie, un armistice a été accordé à l'Autriche-Hongrie le 3 novembre 1918 par les Principales Puissances alliées et associées et complété en ce qui concerne la Hongrie par la Convention militaire du 13 novembre 1918, afin qu'un Traité de Paix puisse être conclu;

Considérant que les Puissances alliées et associées sont également désireuses que la guerre, dans laquelle certaines d'entre elles ont été successivement entraînées, directement ou indirectement contre l'Autriche-Hongrie, et qui a son origine dans la déclaration de guerre adressée le 28 juillet 1914 par l'ancien Gouvernement impérial et royal d'Autriche-Hongrie à la Serbie et dans les hostilités conduites par l'Allemagne, alliée de l'Autriche-Hongrie, fasse

Hivatalos magyar fordítás:

## BÉKESZERZŐDÉS.

Az Északamerikai Egyesült-Államok, a Brit Birodalom, Franciaország, Olaszország és Japán, amely Hatalmakat a jelen Szerződés Szövetséges és Társult Főhatalmakként nevez,

Belgium, Kína, Kuba, Görögország, Nikaragua, Panama, Lengyelország, Portugália, Románia, a Szerb-Horvát-Szlovén Állam, Sziám és Cseh-Szlovákország,

amelyek a fentebb megnevezett Főhatalmakkal együtt a Szövetséges és Társult Hatalmakat alkotják, egyrészt; és Magyarország másrészt;

tekintettel arra, hogy Békeszerződés köthetése céljából Ausztria-Magyarország volt császári és királyi Kormányának kérelmére a Szövetséges és Társult Főhatalmak 1918. évi november hó 3-án Ausztria-Magyarországnak fegyverszünetet engedélyeztek és ezt Magyarországára vonatkozólag az 1918. évi november hó 13-án kötött katonai egyezmény-nel kiegészítették,

tekintettel arra, hogy a Szövetséges és Társult Hatalmak szintén óhajtnak, hogy szilárd, igazságos és tartós béke lépjen annak a háborúnak helyébe, amely háborúba, közvetlenül vagy közvetve, Ausztria-Magyarország ellen, többen közülök egymás után sodródtak bele, s amely háború Ausztria-Magyarország volt császári és királyi Kormányának 1914. évi július hó 28-án Szerbiához intézett hadüzenetével és az Ausztria-Magyarországgal szövetséges Német,

A kezdő oldal. Az egyes változatok fölé nyilván a hasonló kiadás szerkesztői írták a „Francia eredeti szöveg” és a „Hivatalos magyar változat” megjegyzést

a) Toute fraction, du montant total des créances vérifiées qui ne sera pas payée en or, ou en navires, valeurs et marchandises ou de toute autre façon, devra être couverte par la Hongrie dans des conditions que la Commission déterminera, par la remise, à titre de garantie, d'un montant équivalent de bons, de titres d'obligations ou autres, en vue de constituer une reconnaissance de la fraction de dette dont il s'agit.

b) En estimant périodiquement la capacité de paiement de la Hongrie, la Commission examinera le système fiscal hongrois: 1<sup>o</sup> afin que tous les revenus de la Hongrie y compris les revenus destinés au service ou à l'acquiescement de tout emprunt intérieur, soient affectés par privilège au paiement des sommes dues par elle à titre de réparations, et 2<sup>o</sup> de façon à acquérir la certitude qu'en général le système fiscal hongrois est tout à fait aussi lourd, proportionnellement, que celui d'une quelconque des Puissances représentées à la Commission.

La Commission des réparations recevra des instructions lui prescrivant de tenir compte notamment: 1<sup>o</sup> De la situation économique et financière réelle du territoire hongrois tel qu'il est délimité par le présent Traité; et 2<sup>o</sup> de la diminution de ses ressources et de sa capacité de paiement résultant des clauses du présent Traité. — Tant que la situation de la Hongrie ne sera pas modifiée, la Commission devra prendre ces éléments en considération lorsqu'elle fixera le montant définitif des obligations de la Hongrie, les versements par lesquels ce pays devra s'acquitter, et les reports de tous paiements d'intérêts qui pourront être sollicités par lui.

irányadók:

a) Az összes megállapított követelések teljes összegének mindazon részletei fejében, amelyeket aranyban vagy hajóanyagban, értékpapírban és árúban avagy bármely más módon ki nem fizetne, Magyarország tartozik fedezetet adni egyenértékű összeg erejéig kötelezőjegy, adólevél vagy más címlet alakjában annak biztosítékául, hogy az illető részadóságot elismeri; a közelebbi módokat a Bizottság állapítja meg.

b) Magyarország fizetőképességének visszatérő időszakonként fogantatandó becslése alkalmával a Bizottság megvizsgálja Magyarország pénzügyi rendszerét abból a szempontból, hogy: 1. Magyarország összes bevételei, ideértve minden belső kölcsön kamatfizetésére és törlesztésére rendelt jövedelmeket is, elsősorban a jóvátételi összegek fizetésére fordíttassanak, és 2. bizonyosságot szerezessen arra nézve, vajon Magyarország adórendszere aránylag általában legalább is olyan terhes-e, mint a Bizottságban képviselt bármelyik Hatalomé.

A Jóvátételi Bizottság oly értelmű utasításokat fog kapni, amelyek szerint köteles lesz különös figyelembe venni: 1. a jelen Szerződésben megállapított határok között levő magyar terület tényleges gazdasági és pénzügyi helyzetét; és 2. erőforrásainak és fizetőképességének a jelen Szerződés rendelkezéseiből folyó csökkenését. Mindaddig, amíg Magyarország helyzete nem változik, a Bizottság köteles lesz az említett körülményeket figyelembe venni Magyarország tartozásai végösszegének megállapításánál, valamint azoknál a fizetéseknel, amelyekkel ez az ország tartozását törleszteni köteles, úgyszintén a kamatfizetési haladékok engedélyezésénél, amelyeket nem talán igénybe kell venni.

104

**„Magyarország összes bevételei, ideértve minden belső kölcsön kamatfizetésére és törlesztésére rendelt jövedelmeket is, elsősorban a jóvátételi összegek fizetésére fordíttassanak” - olvasható a megjelölt részben.**

Dès réception des listes, la Commission examinera dans quelle mesure les matériaux mentionnés dans ces listes peuvent être exigés de la Hongrie.

Pour fixer sa décision, la Commission tiendra compte des nécessités intérieures de la Hongrie, autant que cela sera nécessaire au maintien de sa vie sociale et économique; elle fera état, également des prix et des dates auxquels les articles semblables peuvent être obtenus dans les Pays alliés et associés et les comparera à ceux applicables aux articles hongrois; elle fera état, enfin, de l'intérêt général qu'ont les Gouvernements alliés et associés à ce que la vie industrielle de la Hongrie ne soit pas désorganisée au point de compromettre sa capacité d'accomplir les autres actes de réparation exigés d'elle.

Toutefois, il ne sera demandé à la Hongrie des machines, du matériel de chemin de fer, des équipements, des tours et tous articles similaires d'un caractère commercial actuellement en service dans l'industrie, que si aucun stock de ces articles n'est disponible et à vendre; d'autre part, les demandes de cette nature n'excéderont pas 30% des quantités de chaque article en service dans un établissement hongrois ou une entreprise hongroise quelconque.

La Commission donnera aux représentants du Gouvernement hongrois la faculté de se faire entendre, dans un délai déterminé, sur sa capacité de fournir lesdits matériaux, animaux et objets.

A Bizottság a kimutatások beérkezése után azonnal megvizsgálja, hogy az azokban foglalt anyagok és állatok milyen mértékben követelhetők Magyarországtól.

A Bizottság határozatának meghozatalánál annyiban lesz tekintettel Magyarország belső szükségleteire, amennyiben ez társadalmi és gazdasági életének fenntartására szükséges; ugyancsak tekintetbe veszi azt az árat és időt, amelyen és ami alatt hasonló árucikkek a Szövetséges és Társult Országokban kaphatók, s ezeket az adatokat összehasonlítja a magyar árucikkekre vonatkozó hasonló adatokkal; végül figyelembe veszi a Szövetséges és Társult Kormányoknak azt az általános érdekét, hogy Magyarország ipari élete ne szenvedjen oly rázkódást, amelynek következtében egyéb jóvátételi kötelezettségeire vonatkozó teljesítőképessége kérdésessé válnék.

Mindazonáltal olyan gépeket, vasúti anyagokat, felszereléseket, esztergápadokat és a kereskedelmi forgalomban szereplő összes hasonló árucikkeket, amelyek ezidőszertől ipari üzemekben használatban vannak, Magyarországtól csak abban az esetben fognak követelni, ha ezekből az árucikkekből semmiféle készlet sem áll rendelkezésre és vétel útján sem szerezhető be; másrészt pedig az ilyfajta követelések nem léphetik túl az illető árucikkből valamely magyar iparüzemben vagy vállalatban található mennyiség 30 százalékát.

A Bizottság alkalmat fog nyújtani a Magyar Kormány képviselőinek, hogy bizonyos megszabott határidőn belül meghallgathassák őket arra nézve, mily mértékben van a Kormány módjában az említett anyagokat, állatokat és tárgyakat szállítani.

**„...Magyarország ipari élete ne szenvedjen oly rázkódást, amelynek következtében egyéb jóvátételi kötelezettségeire vonatkozó teljesítőképessége kérdésessé válnék.” Arra tehát vigyáztak, hogy az elrabolt aranytojást tojó tyúkból ne legyen a lakomán feltálat tyúkhúsleves**